

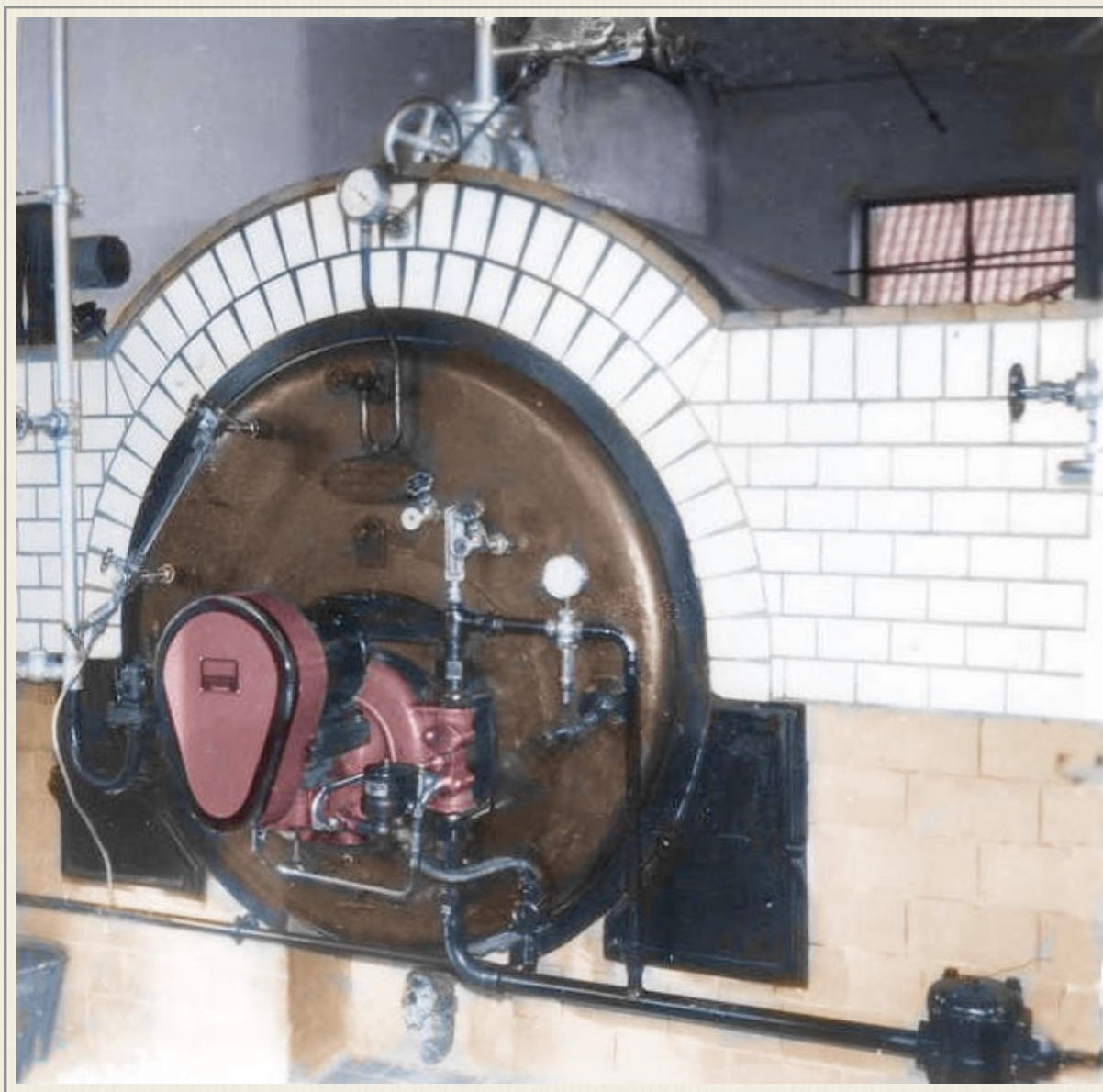
22. december Spritteren

Om eftermiddagen ligger mejeriet øde og stille hen. Far og mejeristerne er som regel færdig først på eftermiddagen med at gøre rent efter formiddagens arbejde. Det bliver gjort grundigt og der lugter af klor over det hele. Så om eftermiddagen har vi børn næsten hele mejeriet for os selv – næsten da. For far kan ikke li', at vi leger i mejeriet.

Der skal være pinligt rent, siger han og der er også mange farlige maskiner. Det er sikkert rigtigt, men det er nu sjovt at køre på trehjulet cykel i mejeriets mange gange. Ud og ind og vi kan rigtig få fart på. Desværre laver cyklernes dæk sorte streger i gulvet, og det er det, far ikke kan li'.

Oliefyret og kedlen, hvor vi tit sad ovenpå i mørket og snakkede.

For at få varmt vand har mejeriet et stort oliefyr og en stor kedel. I fyrrummet, hvor fyret står, lugter der af olie. Mor kan ikke fordrage den lugt, og hun sir' osse den kan være farlig. Jeg synes nu, det lugter godt. Ved siden af fyret er der en lille stige, så man kan komme op på kedlen. Deroppe er der mørkt, men dejlig varmt. Her sidder vi tit og snakker, mens vi ser ud af de små vinduer. Engang havde vi set i avisen, om nogle børn i Fåborg, som havde lavet skåle og andet i ler og fået det

brændt til rigtig keramik. De havde så solgt det og tjent en del penge. Vi mente, at det kunne vi da osse nemt lave. Vi vidste, at vi havde ler omme bag baghuset, det stødte vi på, når vi gravede. Vi havde allerede bestemt, hvad vi skulle bruge pengene til. Vi prøvede at lave noget af det, vi mente var ler, men det så ikke særlig godt ud, det vi lavede. Vi troede osse, at hvis vi satte vores lerkrukker op på kedlen, ville det være varmt nok til, at vi kunne få leret brændt. Vi var derfor meget spændte, da vi næste eftermiddag kravlede op på kedlen. Havde vi nu lavet keramik. Men nej! Leret var blevet tørt, og smuldrede mellem fingrene på os. Vi blev enige om, at vi nok heller ikke kunne få vores lerkrukker solgt i Sallinge, så det gjorde ikke så meget.

I dag sidder vi der igen. Per, Ulrik og mig. Vi snakker om, hvor dejligt det er, at det snart er jul.

Pludselig hører vi en banken på døren til fyrummet og bagefter en underlig rumlen dernede. Vi skynder os ned og ser, at der er kommet en mærkelig mand ind. Det er en spritter. Han ser underlig ud. På hovedet har han en laset kasket, og på hans lange frakke hænger der en masse gamle medaljer og små blikskilte. Han er lidt rød i hovedet, og da vi kommer ned fra kedlen, kan vi også lugte ham.

- Han har drukket sprit! Hvisker Per.

Ja, han lugter underlig, men vi kender godt spritterne. De kommer som regel gående to og to og nogle har en barnevogn med alle deres ting og sager. De bor ingen steder, men vandrer rundt på landevejene og får så lov til at sove i en varm lade eller kostald. Der er nogle af spritteren, der kører rundt med en lille vogn med en slibesten på. Så kan de slibe knive for folk og så tjene lidt penge. Mange af dem drikker meget øl og spiritus. Så meget, at de tit er halvfulde, når man møder dem. Far sir', at de kommer almindeligt husholdningssprit i det øl, de drikker. Tænk, at man kan drikke den sprit, som mor pudser vinduer med.

Far kan ikke li' at spritterene kommer på mejeriet, men han kan godt forstå, at de gerne vil ind i varmen.

-Åh, her er godt varmt. Spritteren gnider sine beskidte og frosne fingre. Han tar' en lille flaske op af frakkelommen.

- Far vil ikke ha', at du drikker herinde! Sir' jeg lidt modigt.

- Åh, en lille slurk – til at varme sig på, det går vel nok.

- Hvor skal du hen? Spør' Ulrik.

- Jeg ved det ikke rigtigt, du. Måske til Sønderjylland. Nu har jeg gået her på Fyn lige siden Egeskovs Marked. Så nu er jeg på vej mod Fåborg, det kan jo være, at jeg kan komme gratis med færgen over bæltet.

- Vi var også på Egeskovs Marked, sir' Per så. Og det er rigtigt. Far kørte os alle derhen og hele eftermiddagen gik vi rundt blandt dyrene og de handlende. Der var osse en masse gøgl. Det kalder far karruseller, luftgynger og den slags. Vi mødte osse farbror Rasmus, og han spurgte, om vi ikke have lyst til at komme op i dødsdromen. Vi kiggede lidt på hinanden. Det kunne være spændende, men det kunne vist osse være lidt farligt. Jeg var ikke helt sikker på, om jeg havde lyst, men både Per og Ulrik ville gerne, og så ville jeg osse gerne. En dødsdrom er en rund bræddevæg, hvor mænd på motorcykler kører rundt og rundt. Det er ligesom et rør, hvor mændene kører på indersiden. Der stod tre mænd uden for dødsdromen. De var i silkekjorter i røde, gule og blå farver, og spidsbukser. De var lige som dem, forvalteren på herregården gik med. Der stod også en med mikrofon og råbte, at nu skulle vi skynde os at komme ind og se de tre motorcyklister, som var kendte over hele verden, for deres mod og dristighed. Rasmus betalte billetterne og vi måtte op ad en stejl trappe, for at komme op i toppen af banen. Nu startede de motorerne. Det larmede og lugtede af benzin og så begyndte den første at køre rundt og rundt og kom længere og længere op af banen. Den næste kunne køre baglæns på motorcyklen, men så kom den sidste. Han fik et bind om øjnene og kunne så slet ikke se, hvor han kørte. Det var jo vanvittigt, tænk hvis han væltede. Han startede med at køre rundt i bunden af banen, men lidt efter lidt svingede han højere op på banen. Han kørte så stærkt, at hele banen rystede, og jeg var lidt bange for, at den skulle vælte. Nu kom han længere op og på et tidspunkt, var han så højt oppe, at jeg var bange for, at han skulle køre helt ud af banen, og tænk, hvis det var lige der hvor vi stod. Det hele endte nu godt, og vi var godt øre i hovedet bagefter. Og var helt stolt over, at jeg turde gå med.

- Nå, så I var osse på Egeskovs Marked. Ja, hvor godt godtfolk er, kommer godtfolk til, men da var det ikke så koldt som nu.

Hvad han mener med de godtfolk, ved jeg ikke, men jeg har lidt ondt af manden. Han ryster ligefrem af kulde.

- Det kan være, mor har lidt mad til dig, sir' jeg. Jeg ved, hun før har smurt en madpakke til en spritter.

- Ja, det var måske ikke så dårligt.

Jeg skynder mig over i køkkenet, hvor mor og Gerda er ved at lave aftensmad.

- Mor – mor! Har du noget mad til en spritter. Han er ovre i fyrrummet.

Mor tænker sig lidt om. Hun ved godt, at sprittere ikke er så meget for kold mad.

- Jeg har vist lidt suppe fra i middags. Det kan han få, hvis han vil.

Jeg skynder mig tilbage til fyrrummet.

- Mor sir', du kan få en portion varm grønkålssuppe.

- Det lyder dejligt, min dreng. Det er en god mor, du har.

Lidt efter sidder spritteren ved køkkenbordet og slubrer suppe i sig. Han lugter stadig af sprit, men mor synes, at det er lidt synd for ham. Han fortæller, at han har været direktør for et stort firma, men så begyndte han at drikke, da han fik problemer med regnskaberne. Så blev han skilt fra sin kone, og nu går han så på landevejen.

Far kigger ind af køkkendøren.

- Nå, har vi nu fået besøg af sådan én igen. Han skuler til spritteren.

- Deres gode kone, har været så god at gi' en farende svend lidt varm suppe, her i den kolde vinter. Mon jeg kan få lov til at sove her i nat?

- Nej, det går virkelig ikke, vi kan ikke ha' sprittere til at overnatte her. Så bliver det bare et helt samlingssted. Du kan få et varmt bad og lidt mad, men

husly kan vi ikke gi' dig. Prøv at spørge omme ved Hans Axel, der kan du sikkert få lov til at sove på høløftet.

- Jamen, så sir' jeg såmænd så mange tak. Han vender sig om mod mor, og tager kasketten af, samtidig med, at han laver et dybt buk, så alle hans medaljer rasler.

- Mange tak, kære frue. Det var en dejlig suppe.

Far giver en af mejeristerne besked om, hvor spritteren kan ta' sit bad, og mens vi sidder ved aftensmaden, ser jeg ham luske af sted om mod byen.

- Ja, sir' mor. – Han er nu en stakkel. Tænk, at han har været direktør.

- Det er nok løgn det meste af det, mener far. Men derfor er det nu alligevel trist, sådan at skulle gå på landevejen – og nu op mod jul. Men nu har vi gjort, hvad vi kunne for ham. Ikke sandt?

Vi nikker stille til hinanden.

*

Hvordan var det i virkeligheden?

Far, Per, mig og farbror Rasmus til Egeskovs Marked.

Dødsdrom

